

بیان نظریه استاد آیت الله علامه سید حسن ضیائی در درمان تعدادی از انواع بیماری اسهال:

بیماری هیر شپزونگ (میکا کولون)

الف: تعریف:

این بیماری یک ناهنجاری مادرزادی است بدین شکل که روده از بدو تولد عملکرد طبیعی ندارد. این بیماری بیشتر در پسر ها دیده می شود.

در این بیماری بدلیل عدم وجود بافت عصبی کامل در انتهای روده، این قسمت تحرک کافی ندارد، در نتیجه مدفوع در پشت قسمتی که اعصاب کامل ندارد، تجمع پیدا می کند و این قسمت بطور مزمن گشاد و بزرگ میشود.

ب: علائم بالینی:

این بیماری در سنین مختلف، علائم متفاوت دارد:

۱- مهمترین علامت در بدو تولد عدم دفع مدفوع در ۲۴ تا ۴۸ ساعت ابتدای حیات است. بی اشتهاپی، استفراغ همراه با لکه های صفرای و اتساع شکم جزء علائم اولیه می باشد. گاهی هم علائم انسداد روده دیده می شود.

۲- در بچه های بزرگتر رشد کودک به کندی صورت گرفته و بیوست و اتساع شکم جزء علائم اصلی است. ممکن است دوره هایی از اسهال و استفراغ نیز وجود داشته باشد که اسهال به شکل انفجاری و آبکی می باشد.

۳- در سنین بالاتر علائم به شکل مزمن درمی آیند که عبارتند از بیوست، مدفوع نواری و شدیداً مُتَعَفِّن، اتساع شکم، کم خونی و حرکات روده فوقانی از جدار نازک شکم قابل رویت میگردد.

ج. تشخیص آزمایشگاهی:

۱- باریم ائما: در صورت شک به این بیماری، ابتدا عکس رنگی روده بزرگ از راه مقعد تهیه می شود که اتساع روده فوقانی و باریک بودن روده تحتانی در آن قابل مشاهده است. در عکس تاخیری (پس از ۲۴ ساعت) مشاهده باریم در روده ها نشان دهنده بیماری است. که در کودکان سالم این حالت به وجود نمی آید.

۲- مانومتري: میزان شل شدن عضله مقعد به هنگام پر شدن انتهای روده (رکتوم) با آن اندازه گیری می شود.

۳- بیوپسی: قطعی ترین راه تشخیص است.

د: درمان در پزشکی جدید:

درمان این بیماری، جراحی است. در این عمل قسمت بدون عصب به همراه روده مُتَسَّع برداشته می شود و روده سالم به مقعد پیوند می خورد. جراحی معمولاً ۱ الی ۳ مر حله دارد. در برخی از بیماران ابتدا یک کلاستومی موقت (بازکردن روده فوقانی به جدار شکم و ایجاد دهانه برای تخلیه مدفوع) گذاشته می شود.

انجام این کار باعث می شود به روده استراحتی داده شود تا به عملکرد طبیعی خود برگردد. این روش به بچه کمک میکند تا قبل از انجام عمل جراحی پیچیده تر، افزایش وزن داشته باشد. سپس در تصحیح نهایی تیم جراحی اطفال قسمت بدون عملکرد روده را بر میدارند و قسمت سالم را به نزدیکی مقعد پیوند می زنند. پس از این مرحله کلاستومی بسته می شود. در روشهای جدید این عمل سه مرحله ای در نوزادان، در یک مرحله انجام می گیرد.

لازم به ذکر است که اخیراً روشهای جدیدی برای درمان هیرشپزونگ بدون باز کردن شکم انجام می شود که در این روش، روده بدون عصب و روده متسع از طریق مقعد خارج گشته و روده سالم به مقعد پیوند زده می شود.

ه: مراقبت‌های بعد از عمل:

بیمار بعد از عمل در مدت کوتاهی به هوش می‌آید و تقریباً تا ۳ روز با سرم تغذیه می‌شود. برای پیشگیری از عفونت‌ها، آنتی‌بیوتیک تجویز می‌گردد. پس از ۳ روز غذاهای آبکی برای بیمار شروع شده، در صورت تحمل از غذاهای نرم و سپس غذاهای سفت استفاده می‌شود.

ی: عوارض درمان پزشکی جدید:

۱- یکی از مهمترین عوارض آن آنتروکولیت (التهاب روده) است. که حتی بعد از عمل هم ممکن است رخ دهد. از مهمترین علائم این عارضه استفراغ، اسهال بدبو، نفخ شکم و تب می‌باشد. در صورت بروز چنین عارضه‌ای باید بیمار فوراً به بیمارستان محل عمل منتقل شود و تحت درمان‌های دارویی و در صورت لزوم جراحی قرار گیرد.

۲- تنگی محل پیوند در بالای مقعد: این عارضه بعد از برداشتن روده معیوب و پیوند زدن روده سالم به مقعد اتفاق می‌افتد که علائمی مثل سختی اجابت مزاج با احساس درد موقع دفع بوجود می‌آید. پزشک این عارضه را از طریق دیلاتاسیون (گشاد نمودن محل تنگی) درمان می‌نماید.

۳- از عوارض نادر این بیماری بی‌اختیاری دفع مدفوع است که این عارضه با تدابیری قابل پیشگیری و درمان است.

۴- یکی از عوارض دراز مدت این بیماری در پسر بچه‌ها ضعف قدرت جنسی در سنین بلوغ است.

نظریه استاد در درمان بیماری هیر شیزونک (میکا کولون)

الف: درمان بیماری که دارای علامت اسهال است:

داروهای تقویت عصب داده میشود: ۱- گل بهار نارنج، ۲- گل بومادران
داروی درمان اسهال:

داروی اصلی: غوره و آبغوره طبیعی (داروی ضعیف)، رُب غوره (داروی قوی)

داروی کمکی: ۱- سیب با ثقاله آن (با پیوره آن)، ۲- پودر هسته انار، ۳- سنجید (چند عدد)، ۴- نصف قاشق چایخوری گندُر با شکر مخلوط شود و میل گردد.

ب: درمان بیماری که دارای علامت یبوست است:

داروهای تقویت عصب داده میشود: ۱- چای کوهی، ۲- گل راعی، ۳- گل ساعتی، ۴- آناناس
برای درمان یبوست به جزوه استاد در مورد یبوست مراجعه شود.

بیماری ریزش غیر اختیاری مدفوع

پرهیز شود از جراحی پائین تنه، و ضربه به پائین تنه

اگر اسفنگترهای مقعد از بین نرفته باشد، ۱- آش غوره یا خود غوره را بخورد، ۲- سنجد (کودک روزی ۵ عدد، بزرگسال روزی ۱۴ عدد)، ۳- رب غوره قویترین دارو است.

بیماری اسهال

درمان اسهال شدید: باید دید بخاطر التهاب روده (کولیت روده)، یا سندرم روده تحریک پذیر به نوع دوم (IBS) که همیشه اسهال هستند، یا مشکلات جذب صفرا دارند (چون باید اکثر صفرای ترشح شده از انتهای روده کوچک جذب دستگاه گردش خون شود تا تعادل صفرا در بدن هم نخورد) حال هر کدام را که دارند داروی آن سه چیز است: ۱- سنجد یا پودر آن، ۲- پودر هسته انار، ۳- خوردن یک قاشق مرباخوری مخلوط پودر عتاب با پودر هسته آن، و جوشانده پوست درخت عتاب را بنوشید.

درمان اسهال وبائی (اسهال آب چلوئی): پودر پوست میوه انار، البته باید توجه داشت چون ستمی است باید مقدار آن به دستور پزشک متخصص گیاهی باشد و از یک قاشق چایخوری در شبانه روز بیشتر نباشد.

درمان اسهال مزمن: بمدت چند روز دمکرده گل انار (گلنار فارسی یا گلنار وحشی)

درمان اسهال کهنه: یک گرم پوست نازک روی مغزهای فندق را بسایید و بخورد

قابض و درمان اسهال: آلبالوی ترش تازه

درمان اسهال خونی: ۱- خورد شده هسته انگور مخلوط با عسل، ۲- ۳۰ گرم میوه آلوچه (آلوچه وحشی و یا گوجه سبز ترش بهتر است) در یک کیلو آب بجوشانید تا آب آن نصف شود، پس از سرد شدن، از آن جوشانده بخورید، ۳- خوردن خرمالو بصورت ناشتا، ۴- خوردن کوبیده گندر با شکر، ۵- مغز پسته خام را نرم کوبیده و بخورید، ۶- دمکرده گل نیلوفر آبی (در مردان و سرد مزاجان و بلغمی مزاجان خوب نیست؛ زیرا اسپرم مردان کم نموده و به صفر میرساند).

درمان اسهال و زخمهای مقعدی: برگ اهل، چوب اهل

درمان اسهال و بخارات اضافی مغز: هر روز به مقدار نصف قاشق چایخوری نارمُشک مخلوط با عسل گردد و میل شود.

درمان اسهال و جلوگیری از خونریزی و کاهش دهنده ورم روده: خوردن میوه ازگیل (توجه: زیاده روی در مصرف ازگیل نشود، برای طحال ضرر دارد).

اسهال و استفراغ شدید در نوزاد ۹ ماهه: آب سیب، عرق نعنا، آبجوش عسل.

درمان اسهال کودکان و قابض: از شربت میوه ازگیل دو فنجان به کودک دهد (هر ۱۲ ساعت یک فنجان)